

Секція: Економічні науки

УДК: 332.33

Канівець Олена Миколаївна

Бабак Андрій Олегович

Сумський НАУ (Суми)

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У СИСТЕМІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Анотація: В даній статті було розглянуто та проаналізовано роль землеустрою та його місце в сучасній системі економічних відносин, необхідність його доопрацювання та постійного моніторингу в умовах становлення ринку землі в Україні.

Ключові слова: землеустрій, землекористування, земельні відносини, економічні відносини, раціональне використання земельних ресурсів, ринок землі.

Канівець Елена Николаевна

Бабак Андрей Олегович

Сумской НАУ (Сумы)

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В СИСТЕМЕ ЗЕМЛЕУСТРОИСТВА

Аннотация: В данной статье были рассмотрены и проанализированы роль землеустройства и его место в современной системе экономических отношений, необходимость его доработки и постоянного мониторинга в условиях становления рынка земли в Украине.

Ключевые слова: землеустройство, землепользования, земельные отношения, экономические отношения, рациональное использование земельных ресурсов, рынок земли.

Kanivets Olena Nikolaevna

Babak Andrii Olehovich

Sumy NAU (Sumy)

IMPROVEMENT OF ECONOMIC RELATIONS IN THE LAND MANAGEMENT SYSTEM

Abstract: This article considers and analyzes the role of land management and its place in the modern system of economic relations, the need for its completion and constant monitoring in the formation of the land market in Ukraine.

Key words: land management, land use, land relations, economic relations, rational use of land resources, land market.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У СИСТЕМІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Державне регулювання у галузі використання земельних ресурсів в Україні є головним чинником забезпечення дієвості суспільно-політичної та економічної діяльності в державі, детермінантою людської культури та суспільного устрою в країні, виробництва та раціонального освоєння її природно-ресурсного потенціалу. Нині цей процес вимагає поглибленого аналізу, удосконалення та уточнення його складових, адже питання економічної оцінки земель та відповідно функціонування ринкового обігу земель, є наріжним каменем зростання економіки, розвитку сільських територій, добробуту сільського населення та національної економіки.

Один із ключових механізмів реалізації земельної політики та системи управління земельними ресурсами - це землеустрій. Оскільки лише комплексне землевпорядне забезпечення процесу управління земельними ресурсами погоджує правові, економічні, соціальні, екологічні та технологічні питання процесу землекористування, що є основною умовою сталого розвитку суспільства. Однак посилення проблем у сфері землеустрою останніми десятиріччями свідчить про зниження його ролі в здійсненні земельної політики держави, а відсутність чіткої програми розвитку постає стримуючим чинником ринкової трансформації земельних відносин.

Необхідною умовою удосконалення економічних відносин у системі землеустрою в сучасних умовах є правильний вибір форм господарювання на місцевому рівні, у процесі чого буде забезпечено раціональне використання земель, розв'язання екологічних проблем, надходження коштів до місцевого бюджету і, що важливо, – створення робочих місць для селян.

Нагальним елементом вдосконалення економічних відносин у системі землеустрою є встановлення нормативно закріпленого порядку проведення землеустрою та розробка землевпорядної документації із обліку сьогочасного еколого-економічного стану землекористування та інноваційного забезпечення галузі [**Error! Reference source not found.**; 1]. Даний порядок повинен спрямовуватись на формування ключових імперативів (стандартів, норм та регламентів) щодо реалізації землевпорядної діяльності задля формування умов для дієвості використання земельно-ресурсного потенціалу, а також усунення недоліків у розподілі земель за економічними сферами, суб'єктами господарювання, категоріями і формами власності.

З метою удосконалення нормативно-правового підґрунтя землевпорядної діяльності та територіального планування вкрай важливо викоринити протиріччя у таких галузях як регулювання містобудівної діяльності, розміщення водних об'єктів, землеустрій, проектування природоохоронних заходів, а також лісовпорядкування.

Потребують також нормативного урегулювання питання щодо ціни землевпорядних робіт та межування земельних ділянок [1]. Досить часто пропозиції громадських діячів у частині обмеження вартості робіт із межування земельних ділянок є не можливими через відсутність відомостей про велику кількість об'єктів нерухомості у матеріалах Державного земельного кадастру, технологічних вимог землеустрою, потреби в оновленні планово-картографічного матеріалу.

Вдосконалення фінансових механізмів проведення землеустрою варто здійснювати з метою впорядкування джерел та об'ємів коштів на оплату землевпорядних робіт, а також визначення нормативних цін на землевпорядні послуги в залежності від виду робіт. Під час формування нормативних цін потрібно передбачати: удосконалення системи платежів за землевпорядні послуги та реалізацію гнучкої цінової політики відносно землевпорядних послуг, що поєднує фіксовані регульовані та прийнятні вільні ціни; забезпечення фінансування землевпорядних робіт за кошти державного бюджету та бюджетів місцевого самоврядування усіх рівнів; залучення інвестиційних коштів у систему землеустрою; формування ринків землевпорядних послуг, підтримки діяльності підприємств малого бізнесу та підприємництва у галузі землеустрою; економічне стимулювання проведення землеустрою та неодмінних землевпорядних заходів [**Error! Reference source not found.**].

Одна із сьогоденних проблем – застарілість інформаційних баз та недотримання послідовності процесів їх поновлення. Це зумовлює погіршення якості планово-картографічних баз, котрі є підґрунтям для розробки проектів землеустрою. Оскільки подібні проекти розробляють опираючись на дані, що були актуальними декілька десятиліть назад, тяжко говорити про їх об'єктивність, еколого-економічну ефективність та наукове обґрунтування. Для подальшого розвитку інформаційного забезпечення землеустрою неодмінними є концептуальні зміни у системі державного кадастрового обліку земель, що дають змогу сформувати моделі обліку земель сільськогосподарського

призначення для забезпечення їх екобезпечного використання та охорони. Окрім того, важливо зважити на якісні показники, а особливо – на екологічні, одержані завдяки агрохімічній паспортизації земель сільськогосподарського призначення та економічні, що характеризують якість використання цих земель [2].

Загалом, з метою удосконалення економічних відносин у системі землеустрою та для якісного функціонування землеустрою, зокрема щодо перерозподілу земель за формами власності, угіддями та категоріями в умовах повноцінного ринку, розвитку обігу земель, регулювання землеустрою необхідно впровадити: роботу дієвого інституціонального середовища землевпорядної діяльності; автоматизацію процесів інформаційного забезпечення землеустрою; стимулювання землекористувачів та землевласників до внутрішньогосподарського землеустрою; встановлення порядку проведення робіт із землеустрою та розробки землевпорядної документації; координацію функціонування органів виконавчої влади та місцевого самоврядування під час проведення землеустрою; здійснення та організацію контролю за землеустроєм.

Список використаних джерел:

1. Мартин А.Г., Аврамчук Б.О. Регулювання землеустрою у Європейському Союзі: напрями адаптації для України // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2018. – № 1. – С. 4-13.
2. Ступень М.Г. Удосконалення системи кадастрового обліку земель сільськогосподарського призначення // Збалансоване природокористування. – 2016. – № 4. – С. 127-131.
3. Юрченко А.Д., Мірошніченко А.М. Щодо окремих питань удосконалення земельного законодавства України // Землевпорядний вісник. – 2015. – № 6. – С. 90-95.